

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky Banská Bystrica
RCOP v Stakčine
S- CHKO Východné Karpaty, Medzilaborce

PROJEKT OCHRANY CHRÁNENÉHO AREÁLU (CHA)
LABOREC

2013

OBSAH PROJEKTU OCHRANY CHRÁNENÉHO AREÁLU (CHA) LABOREC

1. Základné údaje	3
1.1 Názov	3
1.2 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma	3
1.2.1 Súpis krajov a okresov, na ktorých území sa chránené územie nachádza	3
1.2.2 Súpis katastrálnych území, na ktorých území sa chránené územie nachádza	3
1.2.3 Súpis listov katastrálnych a lesníckych máp s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma s uvedením aktuálneho stavu	3
1.2.4 Súpis listov základných máp (M 1:50 000) s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma	4
1.3 Výpis z lesných hospodárskych plánov	4
1.4 Členenie na ekologicko-funkčné priestory a zóny	4
1.5 Celková výmera chráneného územia a ochranného pásma v členení podľa druhov pozemkov a zón	4
1.6 Prírodné pomery	5
1.7 Zhodnotenie vzťahu k územnoplánovacej dokumentácii regiónu a dotknutých obcí	9
2. Zhodnotenie základných antropogénnych vplyvov v území a v jeho kontaktnej zóne s návrhom zásad racionálneho využívania územia	10
3. Podrobnosti o ochrane	12
3.1 Odôvodnenie ochrany	12
3.2 Ciele ochrany na dosiahnutie priaznivého stavu	13
3.3 Podrobnosti o podmienkach ochrany	14
3.4 Ekonomické zhodnotenie vplyvu uplatňovania príslušného stupňa ochrany s dlhodobým výhľadom limitov, regulatív a opatrení	16
4. Návrh technického vybavenia územia	16
4.1 Opis technického vybavenia	16
4.2 Mapa technického vybavenia	17
5. Prílohy	17
5.1 Prehľad odbornej literatúry a použitých odborných podkladov	17
5.2 Základné údaje	18
5.3 Súpis parciel podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností	18
5.4 Prehľad druhov vlastníctva podľa druhov pozemkov	18
5.5 Plochová tabuľka programov starostlivosti o lesy (pôvodne LHP) podľa jednotiek priestorového rozdelenia lesa	18
5.6 Situačný náčrt na Základnej mape Slovenskej republiky v M 1:50 000	18
5.7 Kópie katastrálnych máp podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností s vyznačením priebehu hraníc chráneného územia	18
5.8 Kópie porastových máp so zakreslením hranice chráneného územia	19
5.9 Mapa ekologicko-funkčných priestorov a zón	19

PROJEKT OCHRANY CHRÁNENÉHO AREÁLU (CHA) LABOREC

1. Základné údaje

1.1 Názov

Chránený areál (CHA) Laborec.

Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1.2 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma

1.2.1 Súpis krajov a okresov, na ktorých území sa chránené územie nachádza

Kraj: Prešovský

Okres: Medzilaborce

1.2.2 Súpis katastrálnych území, na ktorých území sa chránené územie nachádza

Katastrálne územie: Čertižné, Habura a Borov

1.2.3 Súpis listov katastrálnych a lesníckych máp s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma s uvedením aktuálneho stavu

(Stav KNC k 01. 07. 2013)

Súpis katastrálnych máp

Katastrálne územie: Čertižné

M 1: 5 000, Mapový list č. Habura 6-6, Habura 7-5, Habura 7-6, parcela č. 898/4

M 1: 2 880, Mapový list č. VS-XXVII-05-07, VS-XXVII-05-08

M 1: 2 000, Mapový list č. Habura 6-6/1, Habura 7-5/4, Habura 7-6/2

Katastrálne územie: Habura

M 1: 5 000, Mapový list č. Habura 6-6, Habura 6-7, parcely č. 1230/1, 1230/4

M 1: 2 880, Mapový list č. VS-XXVII-05-08, VS-XXVII-05-12, VS-XXVIII-05-13

M 1: 2 000, Mapový list č. Habura 6-6/1, Habura 6-6/3, Habura 6-6/4, Habura 6-7/4

Katastrálne územie: Borov

M 1: 5 000, Mapový list č. Habura 5-8, Habura 5-9, Habura 6-7, Habura 6-8, parcela č. 432

M 1: 2 880, Mapový list č. VS-XXVIII-05-13, VS-XXVIII-05-17, VS-XXVIII-05-18, VS-XXVIII-06-02

M 1: 2 000, Mapový list č. Habura 5-8/1, Habura 5-8/3, Habura 6-7/4, Habura 6-8/2

Hranica navrhovaného chráneného územia sa začína na rozhraní parciel (KNC) č. 898/3, 399 a 898/4 v k. ú. Čertižné (okres Medzilaborce). Zahŕňa celú parcelu č. 898/4, ktorá končí na rozhraní kat. územia Čertižné s k. ú. Habura. Tam sa parcela napája na parcelu č. 1230/1 (k. ú. Habura), ktorá je celá súčasťou navrhovaného chráneného územia. Hranica CHÚ je prerušená na rozhraní parcely 1230/1 a 525/1. Plocha navrhovaného CHÚ pokračuje ďalej až pod obcou Habura, pričom zaberá celú parcelu č. 1230/4, ktorá sa končí na rozhraní kat. územia Habura s k. ú. Borov, kde nadväzuje na parcelu č. 432. Táto parcela patrí celá do navrhovaného chráneného územia. Hranica navrhovaného CHÚ končí v k. ú. Borov na rozhraní intravilánu a extravilánu obce (rozhranie parciel č. 432 a č. 67). Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Súpis listov lesníckych máp

Navrhované chránené územie sa nenachádza na LPF.

1.2.4 Súpis listov základných máp (M 1 : 50 000) s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma

Základná mapa SR (ZM 50), M 1 : 50 000, mapový list Medzilaborce 28-32.

Hranica sa začína v južnej časti katastrálneho územia Čertižné pod lokalitou Lesíky, odkiaľ pokračuje smerom na juh (resp. juhovýchod) popod lokalitu Bzovatá až na začiatok intravilánu obce Habura. Ďalej hranica navrhovaného CHÚ pokračuje až pod intravilánom obce Habura, opäť južným (resp. juhovýchodným) smerom popod masív Kamennej až na rozhranie s kat. územím Borov. Plocha navrhovaného CHÚ sa končí na rozhraní intravilánu a extravilánu obce Borov, pod kótou Brúsy. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1.3 Výpis z lesných hospodárskych plánov

Navrhované chránené územie sa nenachádza na LPF.

1.4 Členenie na ekologicko-funkčné priestory a zóny

Navrhované chránené územie je súčasťou voľnej krajiny s prvým stupňom ochrany podľa §-u 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V súčasnosti na celom území platí tretí stupeň ochrany v zmysle Výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (tzv. predbežná ochrana v rámci navrhovaného územia európskeho významu SKUEV0232 Rieka Laborec). Celé územie navrhovaného CHA je zároveň súčasťou chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina (SKCHVU011), ktoré bolo vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 438 zo 17. septembra 2009, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina. Táto vyhláška nadobudla účinnosť 1. novembra 2009.

Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Celková výmera chráneného územia je 15, 7303 ha.

Vzhľadom na charakter územia sa zóny nevyčleňujú.

Ekologicko-funkčné priestory (EFP) v rámci navrhovaného CHÚ budú v prípade potreby vymedzené až pri spracovaní programu starostlivosti (PS) pre CHA Laborec. Jednotlivé EFP budú zahŕňať komplexy rovnakých alebo podobných biotopov alebo skupín biotopov, ktoré si vyžadujú rovnaký alebo veľmi podobný spôsob starostlivosti. Vyčlenené EFP netreba chápať ako dlhodobé rozčlenenie územia. Ich plošný alebo početný rozsah sa môže meniť v závislosti od stavu a vývoja existujúcich biotopov. Členenie bude vychádzať z existujúcich poznatkov a na ich základe sa definujú aktuálne potreby pre ochranu územia. Vyčlenené EFP spolu s cieľmi a prospešnými činnosťami pre ochranu územia sú základom pre spôsob a realizáciu manažmentu s cieľom zachovania alebo zlepšenia stavu chránených biotopov a druhov. Zároveň umožňujú plošne a priestorovo definovať požiadavky ochrany biotopov a druhov pre dotknutých vlastníkov alebo užívateľov územia.

1.5 Celková výmera chráneného územia a ochranného pásma v členení podľa druhov pozemkov a zón

Celková výmera navrhovaného chráneného územia podľa aktuálneho parcelného stavu (so stavom k 01. 07. 2013) je 15, 7303 ha. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne

nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Navrhované CHÚ sa nezónuje.

Tabuľka č. 1: Výmera navrhovaného CHÚ podľa katastrálneho stavu (KNC so stavom k 01. 07. 2013)

Druh pozemku	Výmera v ha
Orná pôda	-
Záhrady	-
Ovocné sady	-
TTP	-
Lesné pozemky	-
Vodné plochy	15, 7303 ha
Zastavané plochy	-
Ostatné plochy	-
S p o l u	15, 7303 ha

1.6 Prírodné pomery

Geografická poloha

Navrhované chránené územie CHA Laborec je súčasťou vodného toku Laborec. Nachádza sa severne od mesta Medzilaborce. Predstavuje vybrané úseky vodného toku Laborec, a to úsek medzi intravilánmi obce Čertižné a obce Habura, a úsek medzi intravilánmi obce Habura a obce Borov. Najvyšším bodom v navrhovanom chránenom území CHA Laborec je jeho severná hranica pod obcou Čertižné.

Geologické pomery

Geologické podložie územia tvoria prevažne horniny kriedy a paleogénu vonkajších Karpát a to hlavne vápnité pieskovce a siltovce, vápnité ílovce a lokálne laminované vápence. Kvartérny pokryv vytvárajú v počiatočnom úseku približne po obec Čertižné ostatné bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, ktoré pozostávajú z nečleneného predkvartérneho podložia s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín. V ďalšom úseku kvartérny pokryv vytvárajú deluviálne sedimenty v celku, ktoré pozostávajú z hlinitých, hlinito-pieščitých, hlinito-kamenitých, piešcito-kamenitých až balvanovitých svahovín a sutín.

Geomorfologické pomery

Sústava: Alpsko-Himalájska

Podsústava: Karpaty

Provincia: Východné Karpaty

Subprovincia: Vonkajšie Východné Karpaty

Oblasť: Nízke Beskydy

Celok: Laborecká vrchovina (0.1 - Medzilaborecká brázda)

Podľa relatívnej výškovej členitosti predmetné úseky vodného toku Laborec predstavuje z menšej časti reliéf nerozčlenenej roviny a z väčšej časti reliéf silne členitej pahorkatiny.

Podľa základných morfoštruktúr patrí lokalita s navrhovaným CHÚ k zlomovo-vrásovým štruktúram flyšových Karpát, morfoštruktúrnej transverzálnej depresii Nízkych Beskýd.

Podľa základného typu eróznodendundačného reliéfu patrí lokalita s navrhovaným CHÚ k reliéfu erózných brázd.

Podľa morfológicko-morfometrických typov reliéfu predstavuje predmetné územie nerozčlenený reliéf.

Klimatické pomery

Z väčšej časti, hlavne vo svojom strednom a spodnom úseku, spadá predmetné územie do mierne teplej klimatickej oblasti, do okrsku mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinného. V severnej časti spadá územie do chladnej oblasti, okrsku mierne chladného. Priemerný ročný úhrn zrážok je 900 mm. Priemerná ročná teplota vzduchu je 6 °C. Počet dní so snehovou pokrývkou je 100.

Hydrologické pomery

Z hľadiska hydrogeologického sa oblasť navrhovaného CHÚ nachádza v regióne s puklinovou priepustnosťou, paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov.

V oblasti navrhovaného CHÚ je priemerný ročný špecifický odtok $15 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, minimálny špecifický odtok 364-denný je $1 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$ a maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov je $1,8 \text{ m}^{-3}.\text{s}^{-1}.\text{km}^{-2}$. Lokalita patrí do povodia Bodrogu s 36 % odtokom a 64 % výparom.

Pedologické pomery

Z pôdnych typov sa v navrhovanom CHÚ vyskytujú prevažne kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín a v menšom rozsahu pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, zo sprašových hĺn a svahovín. Retenčná schopnosť pôd je čiastočne veľká so strednou priepustnosťou a čiastočne stredná, so strednou priepustnosťou. Pôdna reakcia je slabo, stredne až silno kyslá. Vlhkostný režim pôd je mierne vlhký až vlhký. Zrinitosť pôd - zrinitostná trieda pieščitohlinitá, hlinitá až ílovo-hlinitá, v dolnej a strednej časti navrhovaného CHÚ s neskeletnatou až slabou kamenitosťou (štrkovitosťou) 0 - 20 % a v hornej časti navrhovaného CHÚ so strednou kamenitosťou (štrkovitosťou) 20 - 50 %.

Biotopy

Komplexný výskum navrhovaného chráneného územia nebol doposiaľ realizovaný.

Územie CHA z väčšej časti predstavuje prioritný biotop európskeho významu Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*). V menšej miere je v rámci navrhovaného CHÚ zastúpený aj biotop európskeho významu Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430). Horná časť vodného toku Laborec s evidovaným výskytom biotopu európskeho významu Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou (3230), situovaná nad obcou Čertižné, ktorá sa nachádza na území CHKO Východné Karpaty, je súčasťou ÚEV SKUEV0048 Dukla. Aj v samotnom navrhovanom CHÚ sa pomiestne na vybraných úsekoch vodného toku Laborec tiež vyskytujú vhodné lokality pre výskyt biotopu európskeho významu Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou (3230).

Tabuľka č. 2: Zastúpené biotopy v navrhovanom CHA Laborec

<i>Kód biotopu / kód NATURA 2000</i>	<i>Názov biotopu</i>	<i>Významnosť biotopu</i>
Ls1.3 / 91E0*	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy	prioritný biotop európskeho významu
Br6; Lk5 / 6430	Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa	biotop európskeho významu

Botanická charakteristika

Podľa fyto geografického členenia SR (FUTÁK, 1980) patrí rastlinstvo na území navrhovaného CHA Laborec do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), jej jedného obvodu, jedného okresu a podokresu:

obvod východobeskydskej flóry (*Beschidicum orientale*):

okres: Východné Beskydy (30)

podokres: Nízke Beskydy (Ondavská vrchovina) (30c)

Územie predstavuje vybrané úseky vodného toku Laborec, ekologicky najhodnotnejšie, medzi intravilánmi obce Čertižné a obce Habura, a medzi intravilánmi obce Habura a obce Medzilaborce (k. ú. Borov). Navrhované chránené územie je tvorené samotným korytom vodného toku Laborec spoločne s brehovým porastom a sprievodnou pobrežnou vegetáciou. Vodný tok Laborec v tejto časti predstavuje prirodzený, neupravovaný, úsek vodného toku, s pomiestne sa vyskytujúcimi štrkovými lavicami s iniciálnou vegetáciou a v niektorých úsekoch s výraznejšou brehovou eróziou. Územie predstavuje zachovalé ukážky pôvodných brehových porastov a sprievodnej pobrežnej vegetácie, ktoré sa nachádzajú pozdĺž prirodzených, meandrujúcich, úsekoch koryta vodného toku Laborec. Do navrhovaného CHÚ sú zahrnuté dobre vyvinuté, ekologicky vysoko hodnotné, brehové porasty s pôvodným drevinovým zložením. V stromovej etáži prevládajú v celom úseku druhy ako napr. vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba biela (*Salix alba*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), topol osikový (osika) (*Populus tremula*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), buk lesný (*Fagus sylvatica*) alebo brest horský (*Ulmus glabra*). V podraсте sa uplatňujú krovité vŕby ako napr. vŕba rakytová (*Salix caprea*), vŕba purpurová (*Salix purpurea*), vŕba trojtyčinková (*Salix triandra*), alebo lieska obyčajná (*Corylus avellana*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*) a baza čierna (*Sambucus nigra*). Z rastlinných druhov sa v území hojne uplatňujú druhy typické pre tento typ biotopu. V podraсте sa hojne vyskytuje napr. hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum*), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), prvosenka vyššia (*Primula elatior*), pichliač zelinový (*Cirsium oleraceum*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), kostihoj srdcovitolistý (*Symphytum cordatum*), trebul'ka lesklá (*Anthriscus nitida*), deväťsil lekársky (*Petasites hybridus*), steblovka splývavá (*Glyceria fluitans*), hviezdica hájna (*Stellaria nemorum*) alebo čarovník obyčajný (*Circaea lutetiana*). Brehový porast nie je v celom úseku toku úplne zapojený a sú úseky, hlavne v blízkosti intravilánov vyššie spomínaných obcí, kde je narušený, alebo úplne absentuje. Súčasťou brehovej vegetácie sú aj invázne, resp. nepôvodné, druhy rastlín (*Impatiens parviflora*, *Aster lanceolatus*, *Parthenocissus quinquefolia* a pod.).

Nižšie rastliny – lišajníky, machorasty**Huby**

Súčasnú zastúpenie nižších rastlín a húb v navrhovanom chránenom území CHA Laborec nie je podrobne zmapované.

Zoologická charakteristika

Podľa zoogeografického členenia Slovenska, limnického biocyklu, lokalita patrí do pontickokaspickej provincie, severopontického úseku, potiského okresu, latorickej časti.

Zo vzácných druhov rýb sa na lokalite vyskytuje napríklad mrena karpatská / škvrnitá / stredomorská / Petianova, resp. mrenica, (*Barbus carpathicus*, *B. peloponnesius*, *B. meridionalis*, *B. petenyi*), plž vrchovský / zlatistý (*Sabanejewia balcanica*, *S. aurata*) a mihul'a karpatská / potiská (*Eudontomyzon danfordi*, *Lampetra gracilis*). Ďalšími druhmi rýb ktorých výskyt sa na lokalite potvrdil sú čerebl'a pestrá (*Phoxinus phoxinus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), slíž severný (*Barbatula barbatula*, *Noemacheilus barbatullus*) a pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*). Bežne sa na lokalite dá nájsť aj rak riečny (*Astacus astacus*). V mlákach a mokradiach v okolí vodného toku boli nájdené kunky žltobruché (*Bombina variegata*), salamandry škvrnité (*Salamandra salamandra*), mloky hrebenaté (*Triturus cristatus*) a skokany hnedé (*Rana temporaria*). Z plazov sa na lokalite potvrdil výskyt užovky obojkovej (*Natrix natrix*), vretenice severnej/obyčajnej (*Vipera berus*), jašterice krátkohlavej / obyčajnej / bystrej (*Lacerta agilis*) a jašterice živorodej (*Zootoca vivipara*, *Lacerta vivipara pannonica*). Na lokalita sa

nachádzajú aj 2 stanovišťa s bobrom vodným (*Castor fiber*). Lokalita predstavuje aj lovného a pobytové teritória vydry riečnej (*Lutra lutra*). Bobor vodný ako aj vydra riečna, sú zároveň aj poľovnou zverou. Z netopierov bol pri love na lokalite pozorovaný netopier obyčajný (*Myotis myotis*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*). Významne bezstavovce sú na lokalite zastúpené predovšetkým bystruškou potočnou (*Carabus variolosus*), modráčikom čiernoškvrným (*Maculinea arion*) a ohniváčikom veľkým (*Lycaena dispar*).

Navrhované CHÚ je súčasťou chráneného vtáčieho územia SKCHVU011 Laborecká vrchovina. Z kritériových druhov vtákov sa na lokalite potvrdilo hniezdenie rybárika riečného (*Alcedo atthis*). Z avifauny lokalitu obýva aj kalužiak riečny (*Actitis hypoleucos*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*) a iné druhy vtákov.

Tabuľka č. 3: Zoznam chránených a ohrozených druhov živočíchov v navrhovanom CHA Laborec

Vedecký názov taxónu	Slovenský názov taxónu	Významnosť druhu	Dohovory	§	Kategória IUCN
<i>Astacus astacus</i>	rak riečny	NV	Bern III Hab V	príloha: 4B 6B	-
<i>Barbus carpathicus</i> , <i>B. petenyi</i> , <i>B. meridionalis</i> , <i>B. peloponnesius</i>	mrena karpatská/ Petianova/ stredomorská/ škvrnitá resp. mrenica	EV	Bern III	príloha: 4B	VU
<i>Triturus cristatus</i>	mlok hrebenatý	EV	Bern II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	EN
<i>Sabanejewia balcanica</i> , <i>S. aurata</i>	plž vrchovský/ zlatistý	EV	Bern III Hab II	príloha: 4B 6B	EN
<i>Eudontomyzon danfordi</i> , <i>Lampetra gracilis</i>	mihuľa karpatská/ potiská	EV	Hab II	príloha: 4B 6A	CR
<i>Carabus variolosus</i>	bystruška potočná	EV	Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd
<i>Bombina variegata</i>	kunka žltobruchá	NV	Bern II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd
<i>Myotis myotis</i>	netopier obyčajný	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd
<i>Lutra lutra</i>	vydra riečna	EV	Bern II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	VU

<i>Castor fiber</i>	bobor vodný	EV	Bern III Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:nt
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	podkovár malý	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd
<i>Rana temporaria</i>	skokan hnedý	NV	Bern III Hab V	príloha: 6B	LR:lc
<i>Zootoca vivipara, Lacerta vivipara pannonica</i>	jašterica živorodá	NV	Bern II Hab IV	príloha: 4b, 6A	LR:nt
<i>Lacerta agilis</i>	jašterica krátkohlavá/ obyčajná/bystrá	EV	Bern II Hab IV	príloha: 6A	-
<i>Natrix natrix</i>	užovka obojková	NV	Bern II	príloha: 4B, 6B	LR:lc
<i>Lycaena dispar</i>	ohniváčik veľký	EV	Bern II Hab II, IV	príloha: 4B, 6A	VU
<i>Vipera berus</i>	vretenica severná/ obyčajná	NV	Bern II Hab IV	príloha: 4B, 6B	VU
<i>Salamandra salamandra</i>	salamandra škvrnitá	NV	Bern III	príloha: 4B, 6B	LR:nt
<i>Maculinea arion</i>	modráčik čiernoškvrnný	EV	Bern II Hab IV	príloha: 4B, 6A	VU

Významné abiotické javy

V úseku navrhovaného CHÚ v koryte vodného toku Laborec a na jeho brehových líniách je možné pozorovať rôzne nepravidelné erózne odkryvy brehových línií vodného toku Laborec, odhaľujúcich geologické podložie danej lokality. Tieto erózne úseky (odkryvy) je možné zaradiť medzi významné abiotické javy predmetného CHÚ.

1.7 Zhodnotenie vzťahu k územnoplánovacej dokumentácii regiónu a dotknutých obcí

Vodný tok Laborec je podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja a RÚSES-u okresu Humenné vymedzený ako hydrický regionálny biokoridor RB Laborec od pramennej oblasti až po hranicu okresu Humenné a okresu Michalovce v k. ú. Strážske.

Vodný tok Laborec sa v rámci dotknutých kat. území (Borov, Čertižné a Habura) nachádza v ekologicky štandardnom priestore.

Katastrálne územie Borov (obec Medzilaborce) má rozpracovaný spoločný územno-plánovací dokument so samosprávou mesta Medzilaborce „ÚPN mesta Medzilaborce“. „Obstarávanie ÚPN mesta Medzilaborce“ bolo zahájené v roku 2007. „Strategický dokument ÚPN mesta Medzilaborce“ a „Zadanie ÚPN mesta Medzilaborce“ boli spracované v roku 2008. „Koncept ÚPN mesta Medzilaborce“ bol predložený v roku 2009. V roku 2010 boli spracované dokumenty „Návrh ÚPN mesta Medzilaborce“ a „Správa o hodnotení ÚPN mesta Medzilaborce“. V rámci obstarávania a spracovávania územno-plánovacej dokumentácie „ÚPN mesta Medzilaborce“ boli zapracované požiadavky a záujmy Štátnej ochrany prírody SR, Správy CHKO Východné Karpaty v rámci riešených katastrálnych území. Predmetné územie, ako aj okolité pozemky, sú mimo záujem pri plánovaní ďalšieho rozvoja výstavby obce.

Obec Čertižné nemá spracovaný územný plán obce a v posledných rokoch neboli zahájené práce na obstarávaní podkladov k spracovaniu ÚPN (podľa stavu územno-plánovacej dokumentácie Prešovského kraja). Predmetné územie, ako aj okolité pozemky, sú mimo záujem pri plánovaní ďalšieho rozvoja výstavby obce.

Obec Habura nemá spracovaný územný plán obce a v posledných rokoch neboli zahájené práce na obstarávaní podkladov k spracovaniu ÚPN (podľa stavu územno-plánovacej dokumentácie Prešovského kraja). Predmetné územie, ako aj okolité pozemky, sú mimo záujem pri plánovaní ďalšieho rozvoja výstavby obce.

2. Zhodnotenie základných antropogénnych vplyvov v území a v jeho kontaktnej zóne s návrhom zásad racionálneho využívania územia

Priemysel a energetika

Územie navrhovaného CHÚ nie je konkrétne využívané na žiadne energetické alebo industriálne účely. V hodnotenom úseku sa nenachádzajú MVE a ich výstavba sa v budúcnosti ani neplánuje. V danom úseku nie je povolený ani evidovaný žiadny odber povrchových vôd z vodného toku Laborec.

Doprava

Pozdĺž celého úseku navrhovaného CHÚ sa nachádza štátna cesta II. triedy II/559 (Humenné - Medzilaborce – Čertižné). Od vodného toku Laborec je vzdialená v rôznych úsekoch od cca 50 do 200 m. V okolí navrhovaného CHÚ nie sú vybudované žiadne parkoviská, čerpace stanice PHM alebo sklady ropných látok.

Lesné hospodárstvo

Ťažba drevnej hmoty v rámci lesných porastov zasahujúcich do pramennej oblasti vodného toku Laborec a jeho povodia (od prameňa po hranicu navrhovaného CHÚ v katastrálnom území obce Borov) prebieha na základe schválených LHP pre jednotlivé lesné celky.

Poľnohospodárstvo

Samotné územie navrhovaného CHÚ sa v rámci poľnohospodárskej výroby nevyužíva. Územie v blízkom okolí navrhovaného CHÚ sa vyznačuje jednostranným využitím hlavne v poľnohospodárskej prvovýrobe. Je prevažne vytvárané pasienkami a lúkami, ktoré sú pravidelne pasené a kosené. V obciach Čertižné a Habura sa nachádzajú hospodárske dvory na ktorých sa prevádzkuje živočíšna výroba.

Vodné hospodárstvo

V navrhovanom CHÚ sa nenachádzajú žiadne stavebné úpravy brehových línií, koryta toku alebo priečne stabilizačné prahy. Vodný tok Laborec má v krátkych úsekoch medzi obcami Čertižné a Habura spevnené brehy oživenou kamennou nahádzkou, na ktorú bol použitý prírodný kameň. V celom úseku sa jedná o prirodzené koryto vytvárané prírodnými a klimatickými podmienkami. Zásahy do koryta toku sú minimálne a vo väčšine prípadoch sa jedná o nepovolené ťažby riečného materiálu menšieho alebo väčšieho rozsahu.

Urbanizácia a osídlenie

Navrhované CHÚ je na dvoch úsekoch prerušené intravilánmi obcí Čertižné a Habura. V oboch prípadoch sa jedná o rozsiahle intravilány s neúplne vybudovanou infraštruktúrou. V oboch prípadoch nie je v obciach vybudovaná kanalizačná sieť na odvod odpadových vôd a ČOV. Predmetné územie, ako aj okolité pozemky, sú mimo záujem pri plánovaní ďalšieho rozvoja výstavby dotknutých obcí.

Poľovníctvo

Výkon práva poľovníctva nemá zásadný vplyv na predmet ochrany v navrhovanom CHÚ. Navrhované CHÚ spadá do troch poľovných revírov (PR Hudákov – Kalinov, PR

Stavlinec – Habura a PR Kopaniny Čertižné). Všetky PR patria do poľovnej oblasti s chovom jelenej zveri J XXII Nízke Beskydy.

Rybárstvo

Navrhované CHÚ je zahrnuté do rybárskeho revíru Laborec č. 5 (čiastkové povodie rieky Laborec od ústia potoka Vydraňka v meste Medzilaborce po pramene, číslo revíru 4-1160-4-1, charakter - lososové vody pstruhové, účel – lovný), ktorý obhospodaruje MsO SRZ Medzilaborce so sídlom v Medzilaborciach.

Cestovný ruch a rekreačno-športové aktivity

Predmetný úsek vodného toku Laborec pri svojich celoročných priemerných prietokoch a terénou neprístupnosťou nespĺňa požiadavky na rekreačno-športové aktivity žiadneho druhu. Územie sa môže náhodne stať súčasťou športovej alebo rodinnej turistiky a účelovo zameraného športového rybárstva a zarybňovania revíru.

Medzi základné antropogénne vplyvy priamo či nepriamo pôsobiace na navrhované CHÚ patrí znečisťovanie povrchových vôd v rámci intravilánov obcí Čertižné a Habura, ktoré je spôsobené absenciou kanalizácie odpadových vôd a ČOV. Medzi ďalšie negatívne faktory v tomto smere patria areály hospodárskych dvorov v obidvoch obciach, v rámci ktorých sa prevádzkuje živočíšna výroba. Pri chove hospodárskych zvierat sa využíva oplôtkový spôsob pasenia s voľným prístupom zvierat do korýt vodných tokov, vytváranie ležovísk priamo v korytách tokov a pravidelné brodenie korýt tokov. Jedným z pravidelne opakujúcich sa antropogénnych vplyvov je splavovanie prázdnych PET fliaš a iného TKO z obce Čertižné. Práve PET fliaše sa objavujú hlavne v jarnom období po privalových vodách z topiaceho sa snehu a jarných zrážok a vo veľkom množstve sa zachytávajú v brehovej zeleni toku a ostávajú tam aj po opade vodnej hladiny.

Ťažba drevnej hmoty v rámci lesných porastov zasahujúcich do pramenej oblasti vodného toku Laborec a jeho povodia (od prameňa po hranicu navrhovaného CHÚ v katastrálnom území obce Borov) prebieha na základe schválených LHP pre jednotlivé lesné celky. V rámci týchto ťažieb dochádza k veľkému zásahu do územia pri približovaní drevnej hmoty po sústave existujúcich zväžnic alebo po novovybudovaných zväžniciach, ktoré sa však v dnešnej dobe tzv. ekonomickej recesie budujú vo veľmi malom počte. Len vo veľmi ojedinelých prípadoch dôjde po ťažbe k následnej úprave zväžnic alebo poškodených TTP po približovaní vyťaženej drevnej hmoty. V rovnakom neupravenom stave ostávajú aj sklady pre vyťaženu drevnú hmotu. Tieto lokality narušené a poškodené približovaním vyťaženej drevnej hmoty sú zdrojom pre nastupujúcu eróziu, ktorá má v tejto flyšovej oblasti rýchly a rozsiahly priebeh. Eróziou vzniknuté škody sa skoro v žiadnom prípade nedočkajú revitalizácie, ktorou by sa poškodené lokality uviedli do pôvodného stavu. Sú ponechané ďalšiemu pôsobeniu hlavne vodnej erózie, ktorá následne dosahuje rozsiahlych hĺbkových a šírkových rozmerov. Pri tejto lesnej ťažobnej činnosti dochádza aj k úkapom a niekedy aj k rozsiahlejším únikom ropných látok a to ako už pri samotnej ťažbe, tak najmä pri manipulácii, približovaní a odvoze vyťaženej drevnej hmoty z odvozných aut a približovacích mechanizmov. Veľmi závažným negatívnym javom pri približovaní vyťaženej drevnej hmoty je jej približovanie po korytách vodných tokov. V takýchto prípadoch dochádza k vážnym zásahom do nivelety dna vodného toku s tam vyskytujúcimi sa zástupcami fauny (hydrobionty, obojživelníky, plazy, ryby a pod.), k poškodzovaniu brehových línií toku, brehového porastu a sprievodnej brehovej zelene. Tieto zásahy ostávajú v krajine bez povšimnutia a ich zacelenie je iba na samotných prírodných procesoch a čase. Približovanie vyťaženej drevnej hmoty cez existujúce brody vodných tokov je v tomto prípade menšie zlo, ktorého revitalizácia si nevyžaduje veľké ekonomické vstupy, ak je sanácia vzniknutých škôd realizovaná včas.

Výrub stromov z brehového porastu alebo pobrežnej zelene je iba lokálny a nepravidelný. Väčšinou sa jedná o nepovolené výruby. V prípade povolených resp. zákonných výrubov ide o zásahy do brehových porastov správcom vodného toku Laborec. Tieto výruby môžeme charakterizovať ako výruby sanačné, ktoré si vyžaduje správa a údržba

toku Laborec. Patria však medzi veľmi ojedinelé a sú realizované vždy po konzultácii so Štátnou ochranou prírody SR Správou CHKO Východné Karpaty.

K ďalším antropogénnym vplyvom v daných úsekoch toku Laborec patrí nepovolená ťažba riečného materiálu z koryta toku a to hlavne medzi obcami Čertižné a Habura a následne medzi obcami Habura a Borov. Prístupnosť toku je umožnená množstvom nepravidelne využívaných brodov, dobrou terénnou prístupnosťou, ako aj nízkym stavom vodného stĺpca v koryte toku, hlavne v letnom a jesennom období. Po spomínaných nepovolených ťažbách riečného materiálu z koryta vodného toku Laborec ostávajú na dotknutých lokalitách krátery rôznych rozmerov, ktoré sú buď prirodzene opäť zaplavované a zanášané riečnym materiálom alebo sa stávajú útočiskom pre miestnu likvidáciu stavebného alebo TKO.

Medzi návrhy a zásady racionálneho využívania územia v rámci navrhovaného CHÚ môžeme zaradiť:

- zamedziť vypúšťaniu odpadových vôd z domácnosti najmä v rámci intravilánov obcí Čertižné a Habura (napr. vybudovaním kanalizácie a ČOV),
- zamedziť ukladaniu odpadu v území, resp. na jeho periférii (napr. kontrolou a odstraňovaním nelegálnych skládok),
- zamedziť vytekaniu a splachovaniu organického odpadu zo živočíšnej výroby v rámci areálov PD a okolitých pastvín najmä v rámci katastrálnych území obcí Habura a Čertižné, ako aj z domácich chovateľských zariadení a hnojísk,
- zamedziť nešetrnej ťažbe drevnej hmoty (najmä približovaniu drevnej hmoty cez, resp. po, vodnom toku),
- zamedziť nepovoleným ťažbám riečného materiálu,
- zamedziť nepovolených výrubov brehového porastu,
- zabezpečiť pravidelnú kontrolu výskytu invázných druhov rastlín (IDR), v prípade zistenia ich výskytu priamo v navrhovanom CHÚ alebo v jeho blízkom okolí je potrebné zabezpečiť ich postupné a dôkladné odstraňovanie v priaznivom vegetačnom období s ohľadom na spôsob rozmnožovania jednotlivých druhov IDR,
- v narušených úsekoch zabezpečiť revitalizáciu brehového porastu pôvodnými druhmi stromov a krov
- zabezpečiť kontrolu čistoty vôd a zabezpečiť opatrenia na zachovanie priaznivého vodného režimu v celom povodí vodného toku Laborec, ale hlavne v úseku od samotného navrhovaného CHÚ až po jeho pramennú oblasť v pohraničnej časti s Poľskou republikou, aby nedošlo k vytvoreniu poškodzujúcich ukazovateľov majúcich vplyv na reprodukciu a samotný výskyt tam vyskytujúcich sa zástupcov fauny a flóry,
- ponechanie územia aj naďalej prirodzenému vývoju s citlivými zásahmi v rámci správy a údržby toku jeho priamym správcom.

3. Podrobnosti o ochrane

3.1 Odôvodnenie ochrany

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430) a druhov netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), plž vrchovský / p. zlatistý (*Sabanejewia balcanica* / *Sabanejewia aurata*), mrena škvritá / m. stredomorská (*Barbus peloponnesius* / *B. meridionalis*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*).

Územie je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (tzv. NATURA 2000). Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „Výnos“) bolo zaradené ako navrhované územie

európskeho významu pod označením SKUEV0232 Rieka Laborec. Navrhované územia európskeho významu schválila Európska Komisia. Dňa 13. novembra 2007 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2007)5404, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v panónskom biogeografickom regióne a dňa 25. januára 2008 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2008)271, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne, ktorého súčasťou je aj predmetné územie.

Navrhovaný chránený areál je súčasťou voľnej krajiny s prvým stupňom ochrany podľa § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Navrhovaný CHA nie je v prekryve so žiadnym maloplošným, ani veľkoplošným, chráneným územím národnej siete. Celé navrhované chránené územie sa nachádza v chránenom vtáčom území (CHVÚ) Laborecká vrchovina (SKCHVU011).

Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

3.2 Ciele ochrany na dosiahnutie priaznivého stavu

Cieľom ochrany je zachovanie, prípadne zlepšenie priaznivého stavu územia európskeho významu, ktoré je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (tzv. NATURA 2000). Cieľ ochrany sa dosiahne prostredníctvom zachovania alebo zlepšenia stavu biotopov európskeho významu Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430) a druhov netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), plž vrchovský / p. zlatistý (*Sabanejewia balcanica* / *Sabanejewia aurata*), mrena škvrnitá / m. stredomorská (*Barbus peloponnesius* / *B. meridionalis*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*).

Podmienkou dosiahnutia priaznivého stavu biotopov a druhov je zosúladenie požiadaviek na ich ochranu s využívaním lokality.

Medzi ciele na dosiahnutie (resp. zachovanie, prípadne zlepšenie) priaznivého stavu biotopov a druhov možno v navrhovanom CHA Laborec zaradiť:

- zabezpečiť udržanie, resp. zlepšenie priaznivého stavu biotopov, ako aj druhov európskeho významu,
- zabezpečiť udržanie počtosti a vitality populácií vybraných druhov európskeho významu,
- zabezpečiť zvýšenie druhovej diverzity,
- zamedziť fragmentácii územia (biotopov) na menšie časti,
- zabezpečiť monitoring druhov a biotopov, najmä tých, ktoré sú predmetom ochrany v navrhovanom CHA,
- spolupracovať s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov na monitoringu a manažmente územia,
- eliminovať invázne druhy rastlín, vrátane drevín,
- zabezpečiť aby nedošlo (s výnimkou ustanovenia 6.4 smernice o biotopoch) k nepriaznivému ovplyvneniu "integrity" ÚEV v dôsledku akéhokoľvek plánu alebo projektu, ktorý nie je priamo spojený/určený pre manažment ÚEV, ale ktorý môže mať významný vplyv na ÚEV buď samostatne alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi,
- podporovať aktivity smerujúce k zlepšeniu kvality vôd a migračnej priechodnosti tokov (napr. zamedzením regulácie vodného toku a výstavby bariér),
- podporovať trvalo udržateľné, ekologické a regulované rybárstvo, a pod..

3.3 Podrobnosti o podmienkach ochrany

Chránené územie Laborec je navrhované ako chránený areál podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V samotnom území CHA Laborec je navrhovaný tretí stupeň ochrany. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

§ 13 zákona č. 543/2002 Z. z.

Druhý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázaný

a) vjazd a státie s motorovým vozidlom, 44) motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,

b) vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie 45) a vyznačenej cyklotrasy.

(2) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, 45a) a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde,

b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov 46) s výnimkou činnosti povoľovanej podľa osobitných predpisov, 47)

c) výstavbu lesných ciest a zväžnic,

d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,

e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat 48) na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek, 49) umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,

f) vykonávanie technických geologických prác, 50) banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,

g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia 51) za hranicami zastavaného územia obce,

h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,

i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,

j) vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbormi a ozbrojenými silami mimo vojenských priestorov a vojenských obvodov; vykonanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, alebo zložkami integrovaného záchranného systému 52) za hranicami zastavaného územia obce,

k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, 53) ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,

l) umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,

m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,

n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové

zariadenie, reprodukovaniu hudbu mimo uzavretých stavieb, 54)

o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka.

(3) Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla 55) vrátane motorovej trojkolky, motorovej štvorkolky a snežného skútra

a) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,

b) na miesta, ktoré orgán oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie (ustanovenie) chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 17) vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo (§ 17), návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce,

c) ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu. 56)

(4) Súhlas podľa odseku 2 písm. e), k) a n) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b).

§ 14 zákona č. 543/2002 Z. z.

Tretí stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, je zakázané

a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a); § 13 ods. 3 platí rovnako,

b) vchádzať alebo stáť s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy; § 13 ods. 3 platí rovnako,

c) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce,

d) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce,

e) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie,

f) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovaniu hudbu mimo uzavretých stavieb,

g) rozširovať nepôvodné druhy,

h) zbierať rastliny vrátane ich plodov,

i) organizovať spoločné poľovačky,

j) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom.

(2) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

a) vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a) až e), i), j), l) a m) a o),

b) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia, 51) ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule,

c) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti,

d) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, 57) ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,

e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb,

f) vykonávanie technických geologických prác.

(3) Zákaz podľa odseku 1 písm. c) neplatí na pohyb

a) v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,

b) na miestach, ktoré orgán oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie (ustanovenie) chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 17) vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo (§ 17), návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce.

(4) Zákaz podľa odseku 1 písm. d) až h) neplatí na miestach vyhradených orgánom oprávneným podľa tohto zákona na vyhlásenie (ustanovenie) chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 17) spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b). Zákaz podľa odseku 1 písm. h) neplatí na vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz. Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.

3.4 Ekonomické zhodnotenie vplyvu uplatňovania príslušného stupňa ochrany s dlhodobým výhľadom limitov, regulatív a opatrení

Územie je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (tzv. NATURA 2000). Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „Výnos“) bolo zaradené ako navrhované územie európskeho významu. Navrhované územia európskeho významu schválila Európska Komisia. Dňa 13. novembra 2007 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2007)5404, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v panónskom biogeografickom regióne a dňa 25. januára 2008 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2008)271, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne, ktorého súčasťou je aj predmetné územie.

Vzhľadom k tomu, že v zmysle § 27 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa územie európskeho významu uvedené v národnom zozname schválenom výnosom MŽP SR považuje za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname, vyhlásenie chráneného územia nezvyšuje požiadavky na štátny rozpočet.

Uplatnenie navrhovaného tretieho stupňa ochrany v predmetnom navrhovanom CHÚ nebude mať výrazný vplyv na ekonomické zhodnotenie s dlhodobým výhľadom limitov, regulatív a opatrení. V rámci navrhovaného chráneného územia s tretím stupňom ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny nevzniká žiadna náhrada ujmy za obmedzenie bežného obhospodarovania na týchto pozemkoch.

Po vyhlásení CHÚ je potrebné rátať so sumou cca 250 € na označenie hraníc a lomových bodov v rámci navrhovaného chráneného areálu podľa § 19 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, a taktiež so sumou cca 35 € ročne na pravidelnú údržbu, prípadne obnovu, tohto označenia.

Taktiež je potrebné rátať so sumou 35 € ročne na pravidelné odstraňovanie invázičných druhov rastlín.

4. Návrh technického vybavenia územia

4.1 Opis technického vybavenia

Technické vybavenie navrhovaného CHÚ spočíva v osadení 7 nových stĺpov pozdĺž hranice navrhovaného CHÚ, vždy po ľavej strane, v smere vodného toku, od štátnej cesty Medzilaborce - Čertižné.

Prvý stĺp bude osadený na rozhraní parciel č. 898/3, 898/4 a 399, vedľa intravilánu obce Čertižné. Na tento stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, ako aj informačná tabuľa a tabuľa s piktogramami. Druhý stĺp v k. ú. Čertižné bude osadený oproti PR Čertižnianské lúky, kde sa parcela vodného toku približuje k štátnej ceste. Stĺp bude osadený na rozhranie brehového porastu a prístupovej cesty, cca 25 m od štátnej cesty. Na stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym

znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, ako aj tabuľa s piktogramami. Prvý stĺp v k. ú. Habura bude osadený na rozhraní poľnohospodársky využívaného pozemku na parcele č. 735, v jeho južnej časti, smerom k intravilánu obce Habura, na rozhranie s brehovým porastom. Na stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, ako aj tabuľa s piktogramami. Druhý stĺp v k. ú. Habura bude osadený na hranici vodného toku s intravilánom obce, oproti posledným domom na opačnej strane štátnej cesty. Na stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, informačná tabuľa a tabuľa s piktogramami. Tretí stĺp v k. ú. Habura bude osadený hneď pod intravilánom obce, smerom k Borovu, pri ústi prístupovej cesty k vodnému toku, na rozhraní brehového porastu a poľnohospodársky využívaného pozemku. Na stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, informačná tabuľa a tabuľa s piktogramami. Prvý stĺp v k. ú. Borov bude osadený pri ústi prístupovej cesty k vodnému toku, na rozhraní brehového porastu a poľnohospodársky využívaného pozemku, oproti parcele č. 346. Na stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, ako aj tabuľa s piktogramami. Posledný stĺp bude osadený v k. ú. Borov na rozhranie brehového porastu a lúčky, oproti posledným domom v Borove, ktoré sa nachádzajú na opačnej strane štátnej cesty. Na tento stĺp bude osadená normalizovaná tabuľa so štátnym znakom, tabuľa s označením kategórie navrhovaného CHÚ, ako aj informačná tabuľa a tabuľa s piktogramami.

4.2 Mapa technického vybavenia

Mapa technického vybavenia v navrhovanom chránenom území CHA Laborec je uvedená v prílohách. (viď PRÍLOHY Príloha č. 4.2)

5. Prílohy

5.1 Prehľad odbornej literatúry a použitých odborných podkladov

- MARHOLD, K., HINDÁK, F. (eds.), 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 688 s.
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR BRATISLAVA, SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA, 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Prvé vydanie, 344 s.
- STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 s.
- POLÁK, P., SAXA, A. (eds.), 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 s.
- VICENÍKOVÁ, A., POLÁK, P. (eds.), 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku. ŠOP SR, Banská Bystrica, 151 s.
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Výnos MŽP SR č. 3/2004/5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu
- GEHINOVÁ, B. A KOL., 1994: R-ÚSES okresu Humenné. SAŽP Centrum ochrany prírody a krajiny Banská Bystrica, Stredisko Prešov
- KOMÁR, S. A KOL., 1997: ÚPN VÚC Prešovského kraja. APS s.r.o., Prešov
- PEKARIK, L., KOŠČO, J., 2006: Ichtyofauna povodia horného Laborca v okrese Medzilaborce (Záverečná práca), Bratislava
- ŽITŇAN, D., 2006: Mapovanie a ochrana modráčikov z rodu *Maculinea* v CHKO Východné Karpaty, Ústav zoológie, SAV Bratislava
- KROPILÁK, M., STRHAN, M., HUDÁK, J., A KOL., 1977 – 1978: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I. - III.. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava.
- www.sopsr.sk

- sk.wikipedia.org (otvorená slovenská online encyklopédia so slobodným obsahom, ktorý môže každý používať, pridávať a meniť)
- www.minv.sk/?informacie-odboru-vystavby-a-bytovej-politiky
- BALÁŽ, D., MARHOLD, K., & URBAN, P. EDS., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.).
- BERNADOVIČ, F., A KOL., 2003: NETOPIERE tajomný obyvatelia jaskýň, Správa slovenských jaskýň v Liptovskom Mikuláši: 22, 23, 27-34, 42-43.
- HALČIKOVÁ, K., (eds.), 2011: Atlas druhov európskeho významu pre územia NATURA 2000 na Slovensku, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Liptovský Mikuláš: 122-512.
- HENSEL, K., MUŽÍK, V., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam mihúl (Petromyzontes) a rýb (Osteichthyes) Slovenska (december 2001) In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 117-118.
- HOLECOVÁ, M., FRANC, V., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam chrobákov (Coleoptera) Slovenska (december 2001) In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 117-118.
- KAUTMAN, J., BARTÍK, I., URBAN, P., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam obojživelníkov (Amphibia) Slovenska (december 2001) In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 117-118.
- KAUTMAN, J., BARTÍK, I., URBAN, P., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam plazov (Reptilia) Slovenska (december 2001) In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 149.
- KULFAN, M., KULFAN, J., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam motýľov (Lepidoptera) Slovenska (december 2001) In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 136
- PEKÁRIK, L., 2002: Ichtyofauna povodia rieky Laborec SEMINÁRNA PRÁCA, UK v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra zoologie: 27.
- PEKÁRIK, L., Koščo, J., 2006: Ichtyofauna povodia horného Laborca v okrese Medzilaborce záverečná správa, Bratislava: 1-5.
- ŽIAK, D., URBAN, P., 2001: Červený (ekozozologický) zoznam cicavcov (Mammalia) Slovenska (december 2001) In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 155-156.

5.2 Základné údaje

vid' P R Í L O H Y

5.3 Súpis parciel podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností

vid' P R Í L O H Y

5.4 Prehľad druhov vlastníctva podľa druhov pozemkov

vid' P R Í L O H Y

5.5 Plochová tabuľka LHP podľa jednotiek priestorového rozdelenia lesa

Navrhované chránené územie sa nenachádza na LPP.

5.6 Situačný náčrt na Základnej mape Slovenskej republiky (M 1 : 50 000)

vid' P R Í L O H Y

5.7 Kópie katastrálnych máp podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností s vyznačením priebehu hraníc chráneného územia

vid' P R Í L O H Y

5.8 Kópie porastových máp so zakreslením hranice chráneného územia

Navrhované chránené územie sa nenachádza na LPF.

5.9 Mapa ekologicko-funkčných priestorov a zón

Vzhľadom na charakter územia sa zóny nevyčleňujú. Ekologicko-funkčné priestory (EFP) v rámci navrhovaného CHÚ budú v prípade potreby vymedzené až pri spracovaní programu starostlivosti (PS) pre CHA Laborec.

PRÍLOHY